

Hjørring Kommune

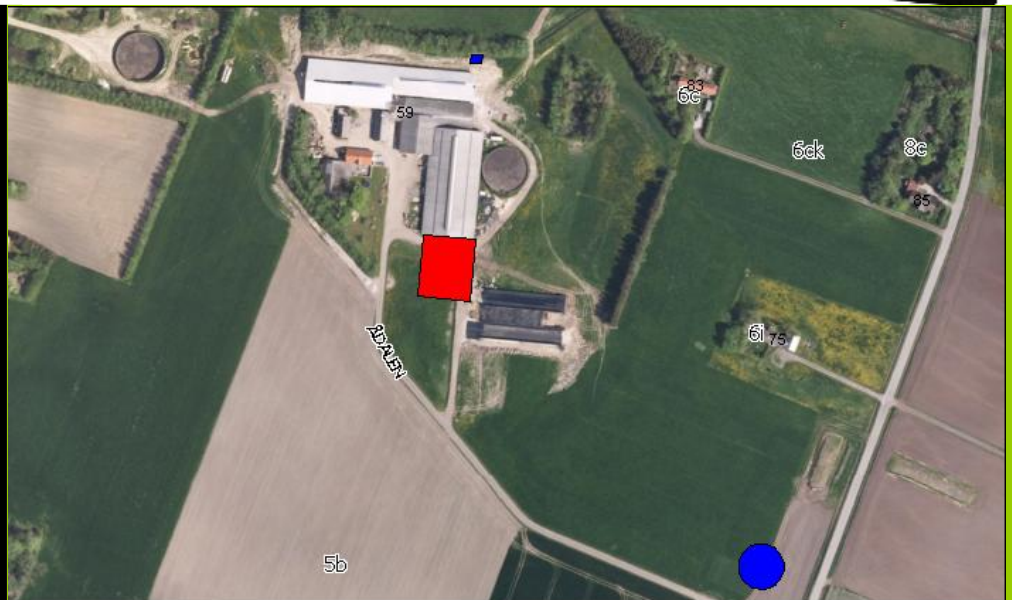
Tillæg til miljøgodkendelse af kvægbruget på Ådalen 59, 9760 Vrå

– udvidelse fra 491,2 DE til 651,9 DE i malkekvæg og opdræt

§ 12

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv.
af husdyrbrug

Dato for gyldighed
24. maj 2011

Miljø- og naturkontoret
Jørgen Fibigersgade 20
9850 Hirtshals
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Resumé og samlet vurdering	3
1.1.	Miljøgodkendelsens omfang	3
1.2.	Offentlighed	4
1.3.	Klagevejledning m.v.	4
1.4.	Gyldighed	4
2.	Generelle forhold	5
2.1.	Beskrivelse af virksomheden	5
2.2.	Meddelelsespligt	5
2.3.	Revurdering af miljøgodkendelsen	5
2.4.	Ophør	5
3.	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	6
3.1.	Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	6
3.2.	Placering i landskabet	6
4.	Husdyrholdet og produktionsforhold	7
4.1.	Husdyrholdet og staldanlæg	7
4.2.	Ventilation	9
4.3.	Fodring	9
4.4.	Ensilage	10
4.5.	Energi og vandforbrug	10
4.6.	Spildevand herunder regnvand	11
4.7.	Affaldshåndtering	11
4.8.	Driftsforstyrrelser eller uheld	11
5.	Gødningsproduktion og –håndtering	12
5.1.	Gødningstyper og mængder	12
5.2.	Flydende husdyrgødning	12
5.3.	Fastgødning inkl. dybstrøelse	14
6.	Gener fra husdyrbrugets anlæg	14
6.1.	Lugt	14
6.2.	Fluer og skadedyr	15
6.3.	Støj fra anlægget og maskiner	15
6.4.	Transport	15
6.5.	Støv fra anlæg og maskiner	16
6.6.	Lys	16
7.	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	16
7.1.	Ammoniakfordampning og naturområder	16
7.2.	Oversigt over bedriftens udbringningsarealer	18
7.3.	Vandløb og søer	20
7.4.	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)	20
7.5.	Fjord og hav	20
7.6.	Grundvand	21
8.	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	22
9.	Alternative løsninger og 0-alternativet	24
10.	Bilag	25
Bilag 1.	Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)	25
Bilag 2.	Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre	27
Bilag 3.	Oversigtskort fra beredskabsplanen	28
Bilag 4.	Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	29

1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1. Miljøgodkendelsens omfang

I/S Østergaard, v. Jacob Christensen, Ådalen 59, 9760 Vrå har ansøgt om tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse af 2. januar 2008.

Ved udvidelser eller ændringer af eksisterende husdyrbrug omfattet af husdyrgodkendelseslovens² § 12, stk. 1, hvor udvidelsen eller ændringerne foretages på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, skal udvidelsen eller ændringerne godkendes af kommunalbestyrelsen, jf. husdyrgodkendelseslovens² § 12, stk. 3.

Ejendommen med det eksisterende dyrehold er den 2. januar 2008 miljøgodkendt af Hjørring Kommune første gang til et dyrehold på 499,4 DE. I henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug skal kommunen foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget siden 1. januar 2007 på husdyrbruget. Det betyder at kommunen vurderer udvidelsen fra nudrift i miljøgodkendelsen af 2. januar 2008 til 651,9 DE mht. påvirkningen af omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Miljøgodkendelsen meddeles som et tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse, som er en udvidelse op til 499,4 DE i malkekøer og opdræt. Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse af 2. januar 2008 er fortsat gældende, medmindre de erstattes af nye/ændrede vilkår i dette tillæg. Hvor det ikke er muligt at adskille den godkendte og ansøgte produktion, gælder vilkår i tillægget for hele bedriften, hvilket vil fremgå af det enkelte vilkår.

Ansøgningen om tillæg til eksisterende miljøgodkendelse omfatter en udvidelse fra 491,2 DE til 651,9 DE¹ i malkekøer og opdræt. I forbindelse med udvidelsen forlænges den eksisterende kostald med 35 meter. Tilbygningen sker i samme stil, som den eksisterende kostald. Der etableres endvidere en køresilo til opbevaring af ensilage og en ny gyllebeholder.

Tillægget til miljøgodkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Ådalen 59, 9760 Vrå. Desuden omfatter tillægget alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR 26 64 80 76.

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem første gang den 20.01.2010.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af kvægproduktionen på Ådalen 59, 9760 Vrå i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Ophør (*vilkår 2.4.1.*)
- Ny gyllebeholder (*vilkår 3.2.1 & 3.2.2*)
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 4.1.1., 4.1.2. & 4.1.3.*)
- Placering af markstak med ensilage (*vilkår 4.4.1. & 4.4.2.*)
- Vask af maskiner, redskaber m.v. (*vilkår 4.6.1. & 4.6.2.*)
- Flydende husdyrgødning (*vilkår 5.2.1. & 5.2.2.*)
- Fastgødning inkl. dybstrøelse (*vilkår 5.3.1., 5.3.2. & 5.3.3.*)
- Maksimale støjgrænser (*vilkår 6.3.1.*)

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 1695 af 19.12.2009 med efterfølgende ændringer.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

- Dokumentation for afgræsning indenfor udbringningsarealet, vilkår 4.1.2. og 4.1.3.
- Dokumentation for placering af markstakke med ensilage, vilkår 4.4.1. og 4.4.2.
- Dokumentation for levering af gylle til biogasanlæg, vilkår 5.2.1.
- Dokumentation for placering af markstakke med dybstrøelse, vilkår 5.3.3.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrapere end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

1.2. Offentlighed

Naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone (443 meter), samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer blev orienteret om udkastet den 28. marts 2011 med en frist på 3 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom ingen bemærkninger. Den endelige miljøgodkendelse bliver offentliggjort i uge 22 med en klagefrist til den 29. juni 2011. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Miljøklagenævnet.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan påklage kommunens afgørelse – dvs. denne miljøgodkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

En klage skal være skriftlig og skal være modtaget i Hjørring Kommune senest den 29. juni 2011 inden kontortids ophør. En klage indsendes via e-mail: teamerhverv@hjoerring.dk eller til adressen: Hjørring Kommune, Teknik og Miljø, Jørgen Fibigersgade 20, 9850 Hirtshals. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Natur- og Miljøklagenævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver gebyr for behandling af en klage. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nærmere oplysninger om gebyrreglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Godkendelsen må **ikke** udnyttes før klagefristens udløb. Hvis der klages over godkendelsen, kan den ikke udnyttes før klagesagen er afgjort. Natur- og Miljøklagenævnet kan dog bestemme andet.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1. Udvidelsen skal være påbegyndt inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden. Er etableringen ikke påbegyndt indenfor de 2 år, vil godkendelsen ikke være gyldig. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt godkendelsen ikke udnyttes.

2. GENERELLE FORHOLD

2.1. Beskrivelse af virksomheden

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Ådalen 59, 9760 Vrå. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 37619, og ejendommen har CVR nr. 26648076.

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse af 19. januar 2010, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

2.2. Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår³.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

2.3. Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering³. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2019.

2.4. Ophør

Vilkår:

2.4.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredding. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarelig nedlukningsplan.

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet og gengivet i vilkårene på side 3.

Anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi" (BAT) vil være omtalt i de enkelte kapitler og afsnit, hvor det er relevant. Da krav om BAT har særligt fokus og udspringer af et EU-direktiv, findes en samlet redegørelse om BAT og tilhørende vurderinger i kapitel 8.

³ jf. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

3. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1. Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbruget er placeret med ca. 160 meter til nærmeste beboelse, der ligger nordøst for de nye staldbygninger. Denne beboelse er også nærmeste nabo uden landbrugspligt. Den nye gyllebeholder er placeret med ca. 125 meter til nærmeste nabo

Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Smidstrup der er beliggende ca. 1,2 km nordvest for ejendommens anlæg. Der er ca. 3,2 km til nærmeste byzone, Vrå By.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

3.2. Placering i landskabet

3.2.1. Der skal plantes omkring den fritliggende gyllebeholder. Der skal etableres en stedse vedligeholdt læbeplantning, bestående af planter, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv sløring. Beplantningsbæltet skal bestå af min. 3 rækker, og være udført senest ét år efter gylletanken er opført.

3.2.2. Når gyllebeholderen ikke længere er nødvendig for driften, skal den fjernes senest 1 år efter ophør.

Der er søgt om forlængelse af den eksisterende kostald med 35 meter. Tilbygningen skal rumme 100 køer og bliver en sengestald med fast drænet gulv. Byggeriet vil blive opført i samme stil og materialer som det eksisterende staldsystem, dvs. med halv mur og gardiner mod nord. Taget bliver grå eternit.

Der etableres yderligere en køresilo til opbevaring af ensilage. Køresiloen opføres i forlængelse af husdyrbrugets øvrige køresiloer.

Der ansøges om tilladelse til opførelse af en fritliggende gyllebeholder. Gyllebeholderen ønskes opført ca. 170 m syd-øst for ensilagesiloerne på Ådalen 59 og ca. 125 m fra nærmeste nabo.

Det oplyses i ansøgningen at denne placering ønskes, da den vil reducere risikoen for gylleudslip til Rakkeby Å. Samtidig er det svært at placere en gyllebeholder i umiddelbar tilknytning til det eksisterende anlæg på grund af afstanden til naboskel. En placering nær ved vejen Ådalen er desuden ønskelig af transportmæssige årsager. Det oplyses, at langt hovedparten af gyllen skal transporteres bort ad Ådalen, og den ansøgte placering vil give tids- og transportmæssige besparelser.

Der er ingen specielle udpegninger (værdifuldt kulturmiljø, særligt bevaringsværdigt landskab mm.) for området. Det vurderes, at der ikke er væsentlige hensyn til landskab, natur miljø samt naboer, der taler imod den foreslåede placering af tilbygningen/forlængelsen.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Kommunen vurderer derfor samlet, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- eller rekreative værdier i området.

4. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

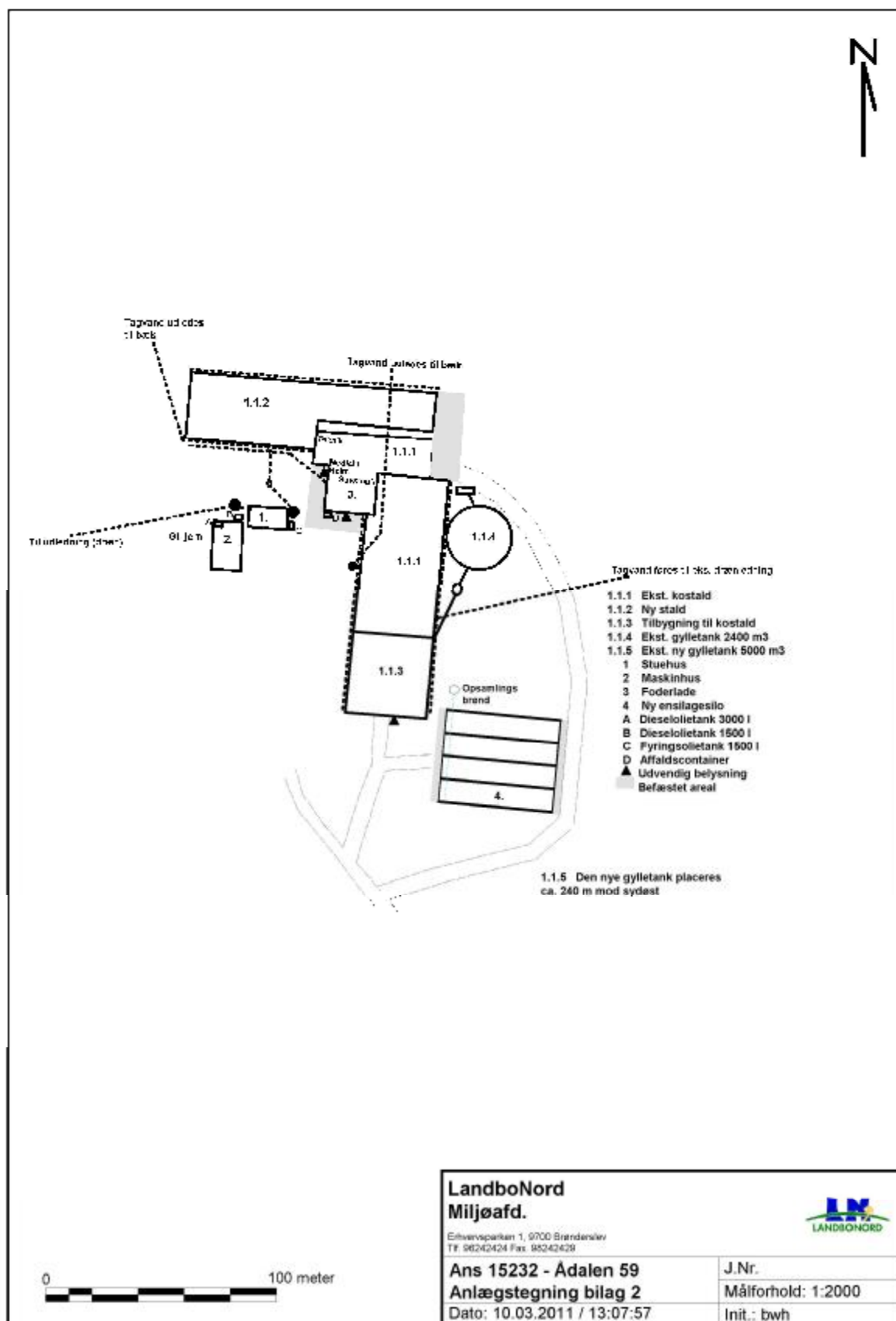
4.1. Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

- 4.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:
- 4.1.2. 427 malkekøer jf. oversigten nedenfor skal i 6 mdr. om året afgræsse arealer indenfor udbringningsarealer.
- 4.1.3. For vilkår 4.1.3 gælder, at tidspunkt, antal dyr og afgræsningsareal skal noteres i driftsjournal.

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr	DE	Antal mdr. på græs pr år - indenfor udbringningsarealet
Malkeko, tung race. Sengestald med fast gulv	1.1.1	-	270	377,57	6
Malkeko, tung race. Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	1.1.2	-	57	79,71	6
Malkeko, tung race. Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	1.1.3	-	100	139,84	6
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning). Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	1.1.2	24-26 mdr.	40	25,71	-
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), dybstrøelse (hele arealet)	1.1.2	0-6 mdr.	98	26,49	-
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), dybstrøelse (hele arealet)	1.1.2	40-60 kg.	195	2,55	-
Dyreenheder i alt				651,87	

Miljøgodkendelsen er givet på grundlag af de oplysninger om husdyrholdet og stalddtyper i den ansøgte produktion, som fremgår af vilkår 4.1.1.

Tilbygningen til løsdribsstalden (staldafsnit 1.1.3) etableres fast gulv med 2 % hældning og skrabning hver 2. time. Staldsystemet lever op til Hjørring Kommunes krav om BAT, da det har samme ammoniaktab som præfabrikerede, drænedede gulve, for hvilke der er udarbejdet BAT

byggeblad. Ifølge BAT byggebladet forventes denne staldtype at reducere ammoniakfordampningen med 50 % i forhold til referencesystemet, der i dette tilfælde er løsdriksstald med sengebåse og spaltegulv i gangarealer. Begrundelser for fravalg af andre mulige BAT, fremgår af kapitel 8.

Udvidelsen sker kun i tilbygningen, øvrige bygninger har uændret produktion.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Aktuelt findes en sådan vejledning for husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg, gyllebaserede staldsystemer (Miljøstyrelsen 2010). Kommunen har beregnet BAT-niveauet for den ansøgte udvidelse til 400 kg N/år. I det ansøgte projekt er merudledningen i IT-systemet beregnet til 341 kg N/år.

Kommunen har beregnet BAT-niveau for udvidelsen med baggrund i en besætningsstørrelse på 139,8 DE således:

Ansøgt dyrehold Tung race	Antal DE	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT Kg NH ₃ -N pr. årsdyr	Samlet Ammoniakemission Kg NH ₃ -N
100 årskøer (tilbygning)	139,8	4,00 (6 mdr. på græs)	400,00

Meremissionen fra anlægget i ansøgt drift er 341 Kg N/år

Med baggrund i ovennævnte beregninger og ansøgers valg og fravalg af stalddeteknik finder kommunen, at det ansøgte projekt samlet for ny og eksisterende stalde lever op til BAT.

4.2. Ventilation

Der er naturlig ventilation i hovedparten af staldbygningerne. Detaljer vedr. ventilation fremgår af Bilag 1.

Kommunen vurderer, at ventilationssystemet er BAT i den aktuelle sag.

4.3. Fodring

Bedriftens eget grovfoder er basis i foderrationen og der supplerede med indkøbt kraftfoder, korn, mineraler, vitaminer m.m. Der tages analyser af alt grovfoder, således at foderplanen kan optimeres efter bl.a. energi- og proteinindhold. Der udarbejdes foderplan i samarbejde med kvægkonsulent. Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende og der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).

Køerne fodres med en fuldfoderblanding suppleret med ekstra kraftfoder afhængig af ydelse. Ungdyr fodres ligeledes med en fuldfoderblanding baseret på grovfoder (græs, majs, halm etc.), mens småkalve tildes mælk og korn/kraftfoder.

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at BREF-dokumentet alene omhandler svin og fjerkræ og ikke kvæg. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

4.4. Ensilage

Vilkår:

- 4.4.1. Markstakke med ensilage må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse
- 4.4.2. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Der opbevares ensilage i køresiloer, på støbt plads med afløb til opsamlingsbrønd, der er placeret ved ejendommen. I forbindelse med udvidelsen etableres yderligere en køresilo. Der kan blive behov for opbevaring af ensilage i markstakke.

Kommunen vurderer, at især etableringen af ny ensilagesilo giver mindre risiko for forurening af jord og vandmiljø med næringsstoffer samt færre gener trafikanterne, da hjemtransporten af ensilage koncentrerer på få sammenhængende timer.

4.5. Energi og vandforbrug

Ansøger har opgivet det forventede forbrug af el og vand på årsplan (bilag 1). Det årlige forbrug af el til lys, opvarmning m.v. forventes at stige fra ca. 160.000 kWh til ca. 286.000 kWh. Elforbruget vil stige som følge af udvidelsen.

Der er naturlig ventilation i alle staldbygninger. Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkekøling. Varmen anvendes til opvarmning af stuehus.

Udendørs lyskilder er markeret på anlægstegningen (bilag 2). Der er dagslysstyring på udendørs belysning og timer på lys i staldafsnittene. I stalden er der vågelys med få armaturer om natten. Der er etableret bevægelsessensorer på de automatiske købørster, således at de kun kører, når der står en ko under børsten.

Forbruget af dieselolie til traktorer m.v. forventes at blive det samme som før udvidelsen, ca. 46.000 ltr. årligt. Det samme gælder forbruget af fyringsolie, som ligger på ca. 1.000 ltr. årligt. Placering af olietanke m.m. fremgår af bilag 2.

Det forventede vandforbrug stiger fra ca. 10.000 m³ til ca. 18.000 m³. Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på at undgå unødigt spild. Lækager identificeres og repareres. Vaskevand fra malkeanlæg anvendes til rengøring af malkestald. Staldene rengøres normalt én gang årligt.

Det forventede forbrug af energi og vand på årsplan ligger på normerne for tilsvarende bedrifter.

Med henblik på at reducere energiforbruget er det i henhold til BREF BAT at anvende naturlig ventilation. Når der anvendes mekanisk ventilation, er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet samt at undgå modstand gennem hyppig eftersyn og rengøring af ventilationssystemet. Det er desuden BAT at anvende lavenergibelysning. Der er ikke etableret timer/sensorer/ energibesparende lys på alt det udendørs og indendørs lys. I takt med at der bliver behov for udskiftning/reparation af belysningen, vil det blive ændret til energibesparende lys.

Med henblik på reduktion af vandforbruget er det ifølge BREF BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energi- og vandforbruget med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

Kommunen vurderer på baggrund af de oplyste forbrugsmængder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

4.6. Spildevand herunder regnvand

Vilkår:

- 4.6.1. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på befæstet, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder.
- 4.6.2. Hvis ikke vaskepladsen findes i forvejen, skal den befæstede plads udføres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for "Udenoms faciliteter, Vaskeplads til landbrugsmaskiner", nr 103.11-03, revideret 14.04.09. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

Spildevand fra produktionen udgøres af sanitært spildevand og spildevand fra mælkerum og malkestald, i alt ca. 1.500 m³. Oversigt over spildevands- og afløbsforhold ses i bilag 2. Spildevandet samt overfladevand fra ensilageplads ledes til opsamlingsbrønd, ca. 1.700 m³. Alt tagvand, ca. 4.600 m³, føres til dræn og bæk.

Der er indregnet 3.100 ltr. rengøringsvand og drikkevandsspild pr. ko i gyllemængden.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de angivne mængder spildevand i ansøgt drift, herunder regnvand. Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis.

Der gøres opmærksom på, at udledning af øvrigt overfladevand og tagvand kræver kommunal tilladelse, som skal være ansøgt og meddelt inden byggeriet påbegyndes.

4.7. Affaldshåndtering

I bilag 1 ses ansøgers redegørelse for hvordan de forskellige typer af affald håndteres.

Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer. Dette betyder bl.a. at alt miljøfarligt affald skal sorteres i separate beholdere og at aflevering til rette modtager skal kunne dokumenteres overfor kommunen.

Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af kommunernes affaldsregulativ (haveaffald og skovaffald).

4.8. Driftsforstyrrelser eller uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

I bilag 3 ses kort over ejendommen med placering af pulverslukkere, nærmeste telefon, brandhaner mm.

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING

5.1. Gødningstyper og mængder.

Der produceres 10.780 tons gylle (normproduktion) og 200 tons dybstrøelse (normproduktion) på ejendommen. Arealerne tilføres yderligere 1.287 tons gylle, svarende til 99,5 DE fra bedriften Enggårdsvej 32, 9760 Vrå. Der er ansøgt om § 10 tilladelse for denne ejendom. Kvæggylle svarende til 131 DE afsættes til biogasanlæg.

Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion, tilførsel og afsætning af DE på ejendommen.

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering.

Gødningstype	DE
Kvæggylle produceret på Ådalen 59	324,27
Dybstrøelse produceret på Ådalen 59	29,04
Kvæggylle tilført fra Enggårdsvej 32	99,50
Afsat ved græsning	298,56
Kvæggylle afsat til biogasanlæg	-131,00
I alt (til udspreddning på ejede og forpagtede arealer)	620,37

5.2. Flydende husdyrgødning

Vilkår:

- 5.2.1. Når besætningen når et omfang på 520,9 DE skal der laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årligt at modtage kvæggylle svarende til 131,0 DE. Aftalen skal indsendes til Hjørring Kommune senest 1 måned efter besætningen har opnået ovennævnte størrelse.
- 5.2.2. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning ca. 12.067 m³.

Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene samt direkte nedbør til beholder. Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 10.400 m³, hvilket svarer til 10,3 måneders opbevaring. Der findes 2 gyllebeholdere på ejendommen, når den ansøgte beholder er opført.

Opbevaringsanlæg	Beholder Nr.	Byggear	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpe-system
Muleby	1	1995	2.400	Flydelag	Ikke fast
Ansøgt gyllebeholder, fritliggende	2	2010	5.000	Flydelag	Ikke fast
Beholder på Enggårdsvej 32	3	1998	3.000	Flydelag	Ikke fast
I alt			10.400		

Gyllebeholder 1's placering fremkort af oversigtstegningen i afsnit 4.1.

Gyllen udbringes med gyllevogn med suger, slæbeslanger/nedfælder (maskinstation).

Kommunen vurderer, at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde gødningsbekendtgørelsens krav.

På alle gylletankene etableres naturligt flydelag eller flydelag med snittet halm eller tilsvarende og der føres logbog. Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion. Fast møg opbevares i overdækket markstak. Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsuring, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget. Der er ikke etableret fast overdækning på de eksisterende gylletanke. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning. Ligeledes er det eksisterende tanke af ældre dato, hvilket gør det problematisk, at etablere overdækning efterfølgende.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning, med BREF-dokumentet vurderer kommunen at det ansøgte projekt lever op til BAT.

5.3. Fastgødning inkl. dybstrøelse

Vilkår:

- 5.3.1. Andelen af dybstrøelse som udspreddes på marken direkte fra stalden, skal være minimum 91 %. Dette skal kunne dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 5.3.2. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse og ikke nærmere end 300 m fra naturtyper omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- 5.3.3. Markstakke med komposteret dybstrøelse må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før dybstrøelse igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af dybstrøelse i markstak skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Ansøger oplyser, at andelen af dybstrøelse, der udspreddes direkte fra stalden er 91 %. Da dette er en afvigelse fra normen (som er på 65 %) skal det kunne dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende.

6. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG**6.1. Lugt**

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) - Geneafstanden	Aktuelle afstande (m) fra staldafsnit:		
		Eksist. kostald 1.1.1	"Ny stald" 1.1.2	Tilbygning 1.1.3
Byzone og Sommerhusområde	441	3.385	3.446	3.324
Samlet bebyggelse	293	1.258	1.210	1.289
Enkelt bolig	109	165	182	193

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen. Placering af staldafsnit fremgår af bilag 2.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbi- drag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel samt ved transport af gylle fra anden ejendom.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra staldventilationen. Lugtgenerne fra staldventilationen kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr. Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne.

6.2. Fluer og skadedyr

Skadedyr på bedriften bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger. Der muges jævnlige ved de små kalve. Desuden anvendes der Neporex som larvemiddel. Dette minimerer flueproblemer. Ved behov anvendes derudover middel mod voksne fluer i løbet af sommeren.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.). Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

6.3. Støj fra anlægget og maskiner

6.3.1. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07
Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi
	Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)		
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

De væsentligste stationære støjkilder fra husdyrbruget er malkeanlæg, foderanlæg (snegl til malkekarrusel), fuldfoderblander, gyllepumper, kompressorer og kornvalse. Hovedparten af de stationære støjkilder er placeret inde i bygningerne.

Der kan fremkomme støj fra malkeanlægget, der kører to gange dagligt. I forbindelse med malkeanlægget er der snegl, der transporter kraftfoder til malkekarrusellen. Der er daglig brug af traktor i forbindelse med fodring. Gyllepumper kører ca. 2 timer pr. uge. Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. En oversigt over de enkelte støjkilder ses i bilag 1.

De væsentligste periodiske støjgener vil være fra landbrugsmaskiner i forbindelse med markarbejde samt ved levering af korn og foderstoffer og indkøring af grovfoder. Markarbejde vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ved ensilering og forårs- og efterårsarbejde i marken). Indkøring af grovfoder vil normalt kun finde sted en gang om dagen. Der må endvidere påregnes støj fra dyrene, når de flyttes til og fra ejendommen og mellem staldafsnittene.

På grund af forholdsvis stor afstand til naboer forventer kommunen, at driften af husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for naboer.

6.4. Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunens vejmyndighed efter privatvejsloven.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og afhentning af mælk samt gylletransporter sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden.

Transport af korn og halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat. I forbindelse med høst af grovfoder, kan kørsel ligeledes finde sted aften og nat.

Kommunen vurderer, at omfanget af kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Antallet af transporter fremgår af bilag 1.

Støj og rystelser i forbindelse med transport, vil dog altid være afhængig af i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på og tidspunktet.

Der gøres opmærksom på, at evt. nye adgangsveje til ejendommen kræver særskilt tilladelse fra Hjørring Kommune. Der skal være ansøgt og meddelt tilladelse inden vejarbejdet påbegyndes.

6.5. Støv fra anlæg og maskiner

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler. I forbindelse med transporter til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Kommunen vurderer, at støvgener fra anlægget og fra transporter ikke vil medføre væsentlige gener for beboerne i lokalområdet.

Støv som følge af transporter, vil dog altid være afhængig af, i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på og tidspunktet.

6.6. Lys

Udendørs lyskilder er markeret på anlægstegningen (bilag 2). Der er dagslysstyring på udendørs belysning og timer på lys i staldafsnittene. I stalden er der vågelys med få armaturer om natten.

Kommunen forventer ikke, at belysningen på ejendommen vil medføre væsentlige gener for trafikanter eller naboer.

7. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

7.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningsssystem. Beregningerne viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 2.648 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 2.989 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 341 kg kvælstof pr. år.

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 26 stk. 2 skal kommunalbestyrelsen foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, dog højst over en 8-årig periode. Det betyder, at der skal foretages en vurdering af meremissionen fra nudriften i eksisterende miljøgodkendelse af 2. januar 2008 (2.227 kg N/år) og til det nu ansøgte dyrehold (2.989 kg N/år). Udvidelser inkl. det ansøgte siden 1. januar 2007 medfører således en samlet merudledning på 762 kg kvælstof pr. år.

Lovens krav er endvidere, at der aktuelt i denne sag skal ske en reduktion af ammoniak på 25 % fra stald og lager for den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen i forhold til et fastlagt referencestaldsystem. Ansøger har opfyldt dette krav.

Fordampningen af ammoniak vil primært ske fra staldventilationen og i mindre omfang fra husdyrbrugets gyllebeholdere.

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der

er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁴. Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁵. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁶. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁷.

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg⁸.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 2.227 kg N/år i nudrift og 2.989 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 762 kg N/år.

I nærheden af ejendommen er der ingen Natura 2000 områder, samt arealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der er til gengæld flere små overdrev, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager og udbringningsarealer i fem udvalgte naturpunkter (Fig. I) er beregnet til 0,0 - 0,5 kg N/ha per år. Den samlede belastning af ammoniak fra stald og lager i nærmeste Natura 2000 område er vurderet til 0,0 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder
- vil have en neutral effekt på arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag II og IV
- Ikke vil påvirke naturarealer beskyttede efter husdyrlovens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 3. Den forøgede belastning med ammoniak i naturpunkt 5 må højst være 0,3 kg N/ha/år og i naturpunkt 1, 2, 3, 4 mellem 1,9 – 7,2 kg N/ha/ år, men er beregnet til maksimalt 0,2 kg N/ha per år. Der er i denne vurdering medtaget en kumulativ effekt, idet der inden for en radius på 1.000 m fra bedriften er registreret tre andre ejendomme med mere end 75 DE.
- Vil have en neutral betydning for de biologiske værdier i de nærmeste fredede områder med kvælstoffølsom natur, idet der ikke ligger sådanne i nærområdet af ejendommen (3,5 km).
- Vil have en uvæsentlig effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringningsarealer

Det skal bemærkes, at udbringning af flydende og fast husdyrgødning på sort jord og græsmarker per 1. januar 2011, skal ske ved nedfældning⁹.

Enkelte af udbringningsarealerne er vandløbsnære, men skråner ikke kraftig ned mod beskyttede vandløb og § 3 beskyttede naturområder. Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur

⁴ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

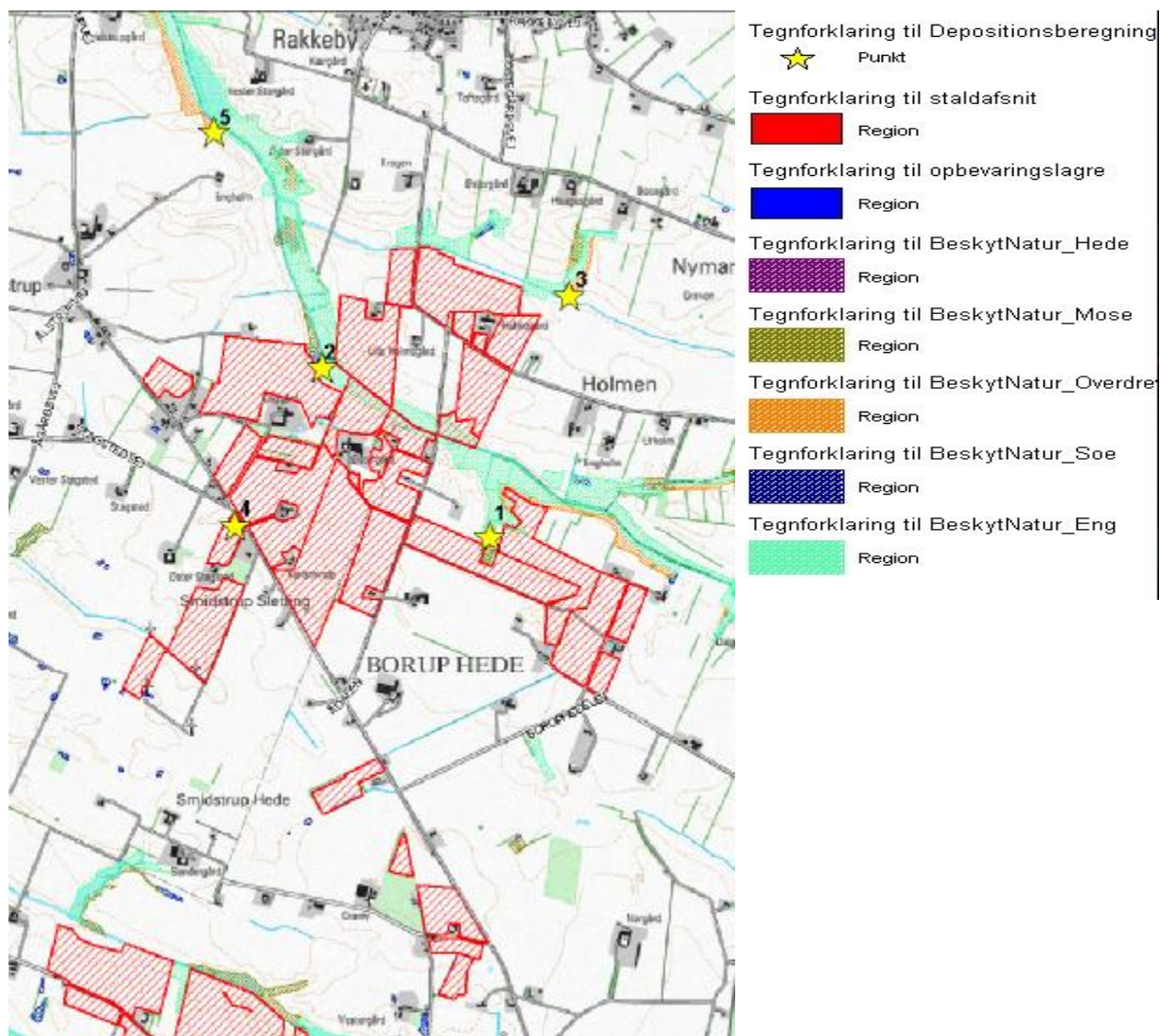
⁵ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁶ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁷ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁸ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

⁹ Jf. §§ 24 og 38 i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2007 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

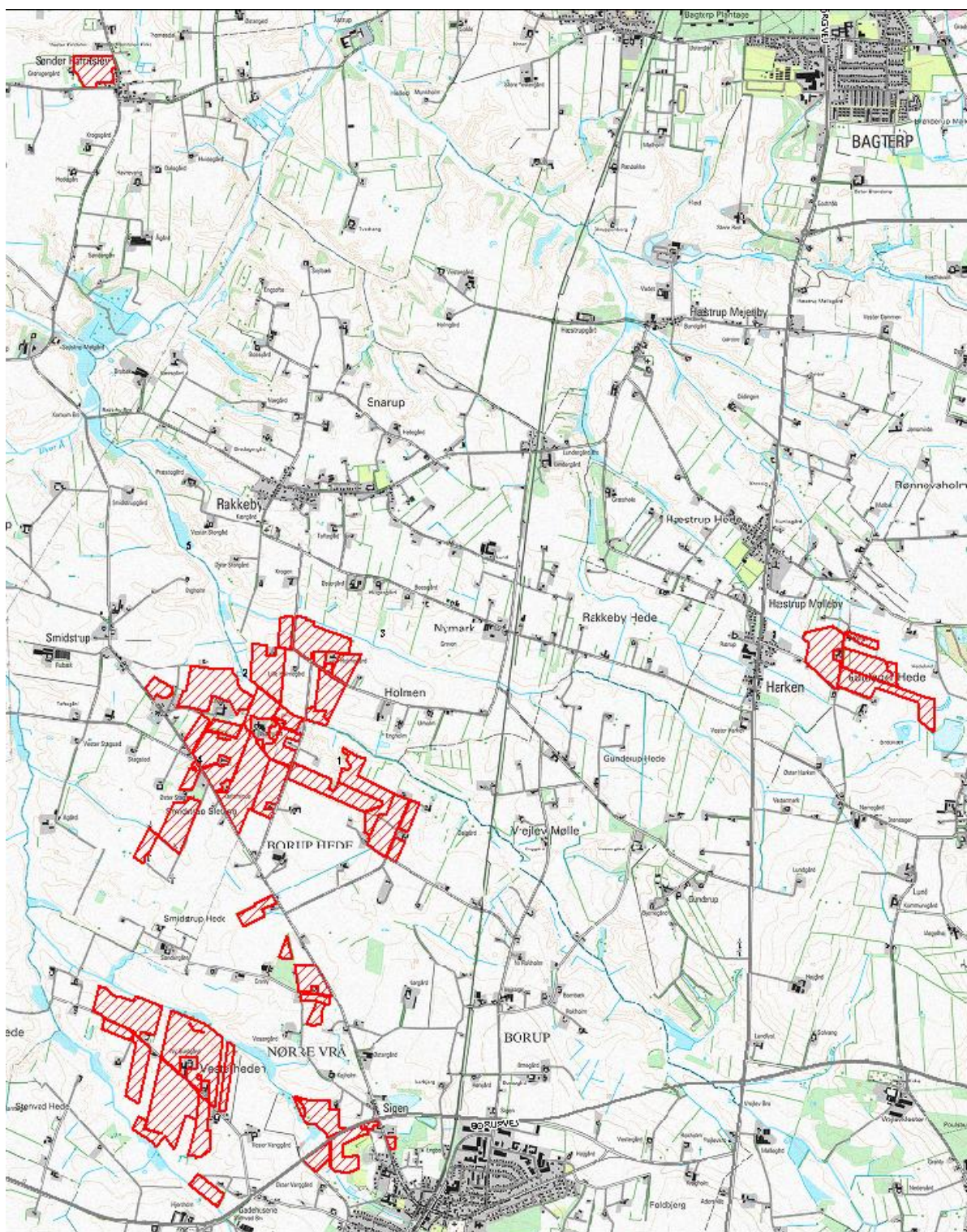
Figur I. Ejendommens beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-5 (gul stjerne).

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i bilag 5.

7.2. Oversigt over bedriftens udbringningsarealer

Til ejendommen hører 270,04 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer. Arealerne modtager gylle med 2,3 DE/ha.

Ingen af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder, indsatsplan områder, nitratklasse, fosforklasse eller i fosforfølsomme områder. På nedenstående kort vises ejede og forpagtede arealer.

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

7.3. Vandløb og søer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen¹⁰ må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skråner mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Ifølge naturbeskyttelsesloven¹¹ må landbrugsaktiviteter ikke medføre en ændring af nærliggende naturområders tilstand. Tilstrømning af næringsstoffer fra tilstødende, skrånende udbringningsarealer vil i nogle situationer kunne medføre en sådan tilstandsændring.

Kommunen har konstateret, at ingen af udbringningsarealerne i ansøgningen skråner mere end 6° ned mod vandløb og naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det er derfor Kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille krav - ud over allerede eksisterende lovgivning.

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen. Nærmeste A-målsatte sø er Vandplasken, der ligger ved Kærsgård Strand, som ligger mere end 10 km fra ejendommen.

1) Vandplasken består af tidvist oversvømmede lavninger eller områder med konstant vanddække, der har status af næringsfattig sø. Området er levested for flere bilag IV-arter bl.a. spidssnudet frø, strandtudse samt markfirben, og har en overordentlig artsrig vegetation med mange karakteristiske, sjældne eller meget sjældne arter bl.a. Dværgulvefod, Mygblomst, Liden Padderokke og Pukkellæbe. Flere af disse arter har kun få voksesteder i Danmark i øvrigt.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte områder. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Kommunen vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i den A-målsatte sø negativt.

7.4. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II og IV i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag II og IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for vandflagermus *Myotis daubentonii*, odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Kommunen vurderer, at udvidelsen af bedriften har en neutral effekt for de nævnte bilag II og IV arter.

7.5. Fjord og hav

Alle udbringningsarealer afvander til Skagerak. Til dette vandområde stilles der i husdyrmiljøloven ikke maksimale grænser for udledning af kvælstof og fosfor, der rækker ud over de generelle harmoniregler til dette vandområde.

Kommunen har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund). I udpegningsgrundlagene for de 3 områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø.

¹⁰ Jf. § 26 stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2007 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

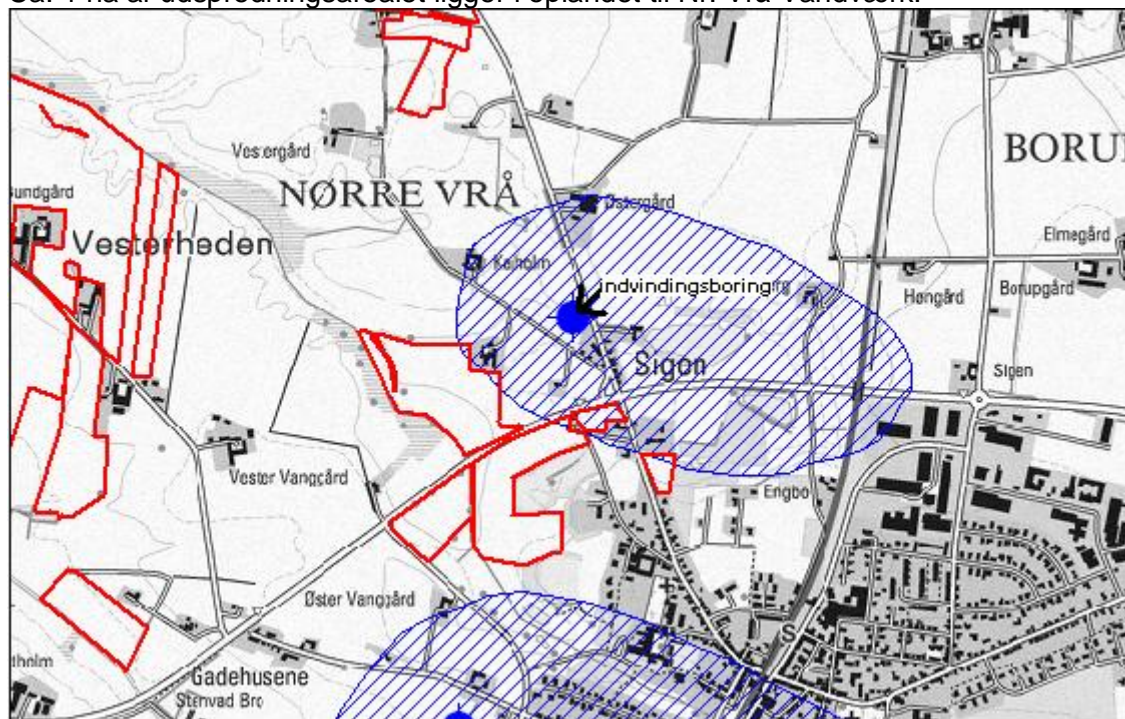
¹¹ Jf. § 3 i Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. august 2009 om naturbeskyttelse

Kommunen vurderer derfor, at der ikke er behov for at stille særlige vilkår til projektet, hverken i relation til husdyrloven eller habitatdirektivets forpligtelser.

Det er kommunens samlede vurdering, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Skagerak hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område H1 (Skagens Gren), H203 (Knu-
degrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

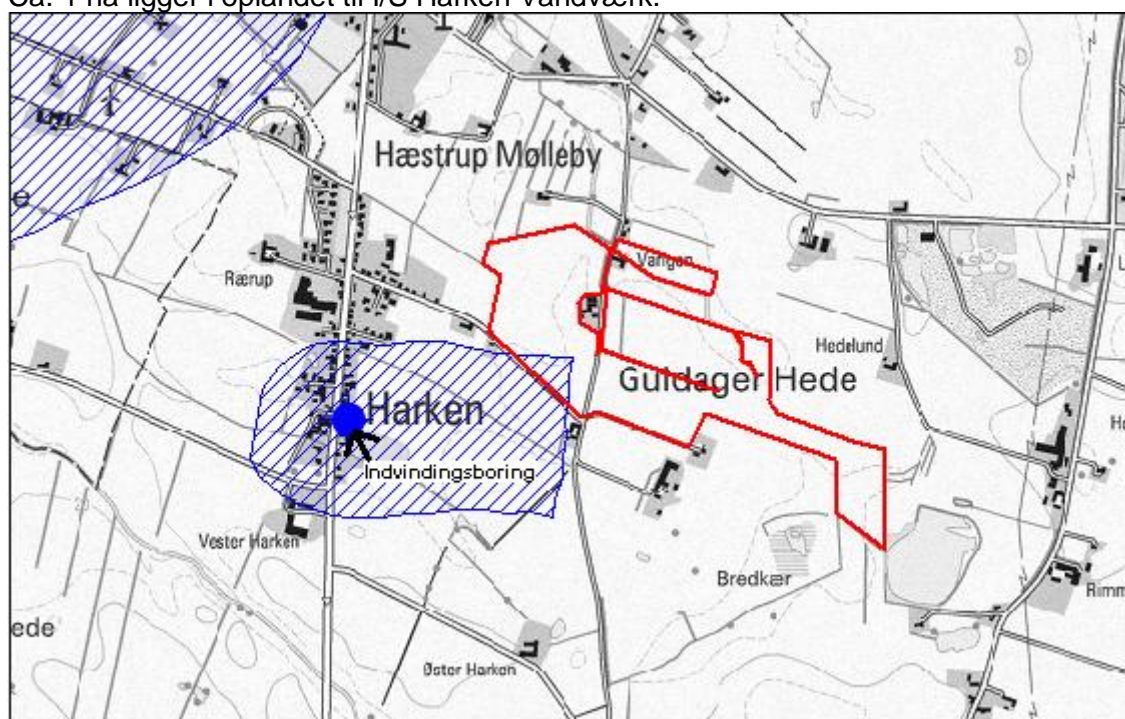
7.6. Grundvand

Ca. 1 ha af udspretningsarealet ligger i oplandet til Nr. Vrå Vandværk.

Indvindingsopland til Nr. Vrå Vandværk

Ca. 1 ha ligger i oplandet til I/S Harken Vandværk.

Indvindingsopland til I/S Harken Vandværk

Der er ingen af de to indvindingsoplande der er registreret som nitratfølsomme. Det stilles derfor ikke skærpede krav, og de generelle landbrugskrav vurderes at være tilstrækkelige.

Arealer i indsatsplanområder

Husdyrgodkendelsesloven fastlægger, at hvis der forligger en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, der omfatter et projekts udbringningsarealer, skal retningslinjer heri værende styrende for miljøgodkendelse af projektet. Der er ingen af udbringningsarealerne, der ligger i et indsatsplanområde.

Arealer i nitratfølsomt indvindingsområde

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om, at udvaskningen fra udbringningsarealer i sådanne områder ikke må øges fra nudrift til ansøgt produktion, hvis den i nudriften er over 50 mg nitrat/liter. Der er ingen udbringningsarealer i nitratfølsomt indvindingsområde.

Arealer i kortlagte, nitratfølsomt indvindingsområde

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsoplande, det er således ikke nødvendigt at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen udover de generelle regler.

8. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi. BAT er berørt i flere af de tidligere afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU direktivets krav herom. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Hjørring kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er generelle og derfor kan overføres til kvægbrug. Der skal redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management,. Såfremt der i eksisterende stalde anvendes stald teknologier, der ikke kan betegnes som BAT, skal der redegøres for hvornår disse staldafsnit renoveres således at de lever op til BAT. Der skal endvidere redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier. I dette kapitel gives en samlet beskrivelse og konklusion vedr. BAT. Ansøgers redegørelser vedr. fravalg af BAT samt en beskrivelse af management og egenkontrol præsenteres. Ansøgers redegørelse er gengivet i *kursiv*.

Forudsætninger:

*Udvidelsen sker i en tilbygning til kostalden med et fast drænet gulv.
Øvrige bygninger har uændret produktion.*

Der er taget udgangspunkt i de økonomiske forudsætninger, der er specificeret i Niras' "Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier", de nye teknologiudredninger vedr. skrabere og fast gulve i kvægstalde og de bagvedliggende økonomiske baggrundsnotater samt konkrete pristilbud til kunder. Da beregningerne drejer sig om tiltag i den eksisterende kostald, overdækning af gyllebeholdere samt forsuring af gyllen i gyllebeholdere, er der regnet med en 10 års afskrivningsperiode for miljøtiltagene.

I "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik – gyllebaserede staldsystemer for kvæg" er det specificeret, at omkostninger over 100 kr./kg reduceret N ikke kan være BAT, samt at meromkostningerne for landmanden forbundet med at opfylde emissionsgrænseværdierne ikke bør overstige 1% af omkostninger, svarende til 200-220 kr. pr. årsko.

Forsuringsanlæg:

I denne beregning er der regnet på indkøb og drift af et forsuringsanlæg, hvor der regnes med en forsuringseffekt i de to gyllebeholdere. Skulle der opnås en større reduktionseffekt ville det kræve, at den eksisterende stald ombygges til spalter.

Med udgangspunkt i Niras' "Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier" samt konkrete prisudspil til andre kunder beregnes den årlige omkostning pr. kg reduceret N til 443 kr/kg reduceret N. Dette tiltag betragtes derfor ikke som BAT, i henhold til forudsætningsbeskrivelsen ovenfor.

Etablering af overdækning af eksisterende gyllebeholder på 2400 m³:

I denne beregning er der regnet på indkøb af overdækning til gyllebeholderen på 2400 m³.

Med udgangspunkt i "Forudsætning for de økonomiske beregninger i teknologibeskrivelse vedr. slagtesvin" beregnes den årlige omkostning pr. kg reduceret N til 565 kr. Dette tiltag betragtes derfor ikke som BAT.

Etablering af overdækning af eksisterende gyllebeholder på 5000 m³:

I denne beregning er der regnet på indkøb af overdækning til gyllebeholderen på 5000 m³.

Med udgangspunkt i "Forudsætning for de økonomiske beregninger i teknologibeskrivelse vedr. slagtesvin" beregnes den årlige omkostning pr. kg reduceret N til 279 kr. Dette tiltag betragtes derfor ikke som BAT.

Fast drænet gulv i eksisterende stald:

Der er regnet på omkostningerne ved at ændre gulvtypen i den eksisterende kostald. De årlige omkostninger ved dette tiltag beregnes til kr. 207 pr. kg reduceres ammoniak og ansøger betragter derfor ikke gulvændring som BAT.

Fravalg af luftrensning:

Det er ikke muligt at etablere luftrensning idet alle/hovedparten af produktionsbygningerne er med naturlig ventilation.

Managemant og Egenkontroller:

Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres.

Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen der offentliggøres omkring 1.april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).

Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov.

Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).

Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.

Der er fast dyrlægeaftale.

Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.

Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.

Køletanken tæthedsprøves hvert år af et autoriseret kølefirma.

Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.

Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.

Ved påfyldning af marksprøjte sikres at der ikke sker overløb.

Der er vandforsyning fra lukket system.

Der leveres mælk til Arla og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården (www.arlafoods.dk/arlagaarden), der stiller en række krav til de daglige rutiner på ejendommen.

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Kommunen har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring/ behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management og egenkontrol vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse med de vilkår der er stillet i denne godkendelse. BAT vurderingen omfatter også de eksisterende stalde.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i husdyrmiljøloven er overholdt.

Samlet for de eksisterende stalde er det vurderet, når der tages hensyn til staldenes alder og bygningsmæssige stand, samt proportionalitet mellem miljøeffekt og omkostninger, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til BAT i perioden frem til første revurdering af denne godkendelse.

9. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

Et alternativ til udvidelsen er at etablere en mælkeproduktion på en af ejerens øvrige ejendomme. Denne løsning vil være forbundet med store omkostninger, da der så skal etableres malkefaciliteter på flere ejendomme. Ved at samle produktionen på én ejendom opnås en række stor-driftsfordele, samtidig med at det daglige arbejde og tilsyn med køerne lettes.

Kommunen vurderer samlet set, at de behandlede alternativer ikke er bedre end det ansøgte projekt.

I enhver landbrugsproduktion er der et løbende behov for udvidelse af produktionen. Med stigende omkostninger inden for de fleste områder, skal der produceres stadig mere for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt at produktionen løbende skal udvides. Derudover er der bedre muligheder for at tiltrække og fastholde udefra kommende arbejdskraft med en større produktion i nye og arbejdsvenlige produktionsanlæg.

Det er kommunens vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen bedriften, er det kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring Ådalen 59 end ved den nuværende produktion – jf. kapitel 6 om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold.

Hirtshals den 24. maj 2011

Helle Hostrup
Teknik & Miljø
Team Erhverv

10. BILAG

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Ejendom: Ådalen 59, Vrå
 Ansøgningsnr: 15232

A. VENTILATION AF DRIFTSBYGNINGER	
Evt. bemærkninger: Alle produktionsbygningerne er med naturlig ventilation	

B. SPILDEVAND				
Spildevandstypen	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamlings- / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)	170m ³	170m ³	septitank	septitank
Wælkenum og malkestable	1.015 m ³	1.325 m ³		
Tagvand fra stalde	3.763 m ³	4.540 m ³	Afløb til dræn og bæk	Afløb til dræn og bæk
Ensilageblads	1.380 m ³	1.740 m ³	Opsamlingsbrønd	Opsamlingsbrønd
Evt. bemærkninger: Der er indregnet 3.100 rengøringsvand og drikkevandsspild pr. kølle og læmængder				

C. FORBRUG AF RÅVARER, ENERGI OG VAND (tons, m ³ , kg, l)			
Resurser	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (f.eks. ankytøe, bygning og indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	43.000 l	46.000 l	1 bygning 6
Fyringsolie	1.000 l	1.000 l	Ved stuehus
Benzin	200 l	200 l	bygning 6
Kunstgødning	100 l	40 l	Hentes ved forbrug
Foder	896 t	1.300 t	1 bygning 3
Kemikalier (Reng. til malkning)	400 l	500 l	bygning 2
Elforbrug til lys opvarmning m.m.	180.000 kWh	286.000 kWh	
Drikkevand og vaskewater (drift)	10.000 m ³	18.000 m ³	
Evt. bemærkninger:			

D. TRANSPORT TIL OG FRA EJENDOMMEN						
	Antal / mængde pr. år		Karakteristika for transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Leverede dyr - yrekalve	110 stk	190 stk	6-15 stk	10-20 stk	12	12
Leverede dyr - kvier til fralevichote	110 stk	190 stk	8-12 stk	15-20 stk	12	12
Slagtelæser	75 stk	135 stk	5-7 stk	5-12 stk	12	12
Døde dyr	25 stk	60 stk	*	*	15-20	35-40
Indkøbt foder	896 t	1.300 t	18 t	18 t	40	73
Eget korn o.l.	74 t	0 t	8 t	7	10	
Eget grovfoder	2.000 t	3.556 t	10 t	10 t	200	366
Gylle	7.200 t	10.000 t	20 t	20 t	380	500
Dybstreelse	575 t	105 t	8 t	8 t	72	15
Dieselolie	46.000 l	46.000 l	3.000 l	3.000	16	16
Tankol, mælk	l				163	163
Halm fra anden ejendom	600 l	120 l	6 l	6 l	100	20
Andet						
Evt. bemærkninger: (til alle oplysninger om ledspunkt på året for transporten)						

E. AFFALD			
Affaldstype		Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation		Container - se bilag 2	Kommunal ordning
Døde dyr		Se bilag 2	DAKA
Landbrugsaffald		Container - se bilag 2	Kommunal ordning
Papir/rylonsække		Container - se bilag 2	Kommunal ordning
Kl. r. ekstraktaffald		Se bilag 2	Dyrlægen
Emballage fra sprøjtemidler		Container - se bilag 2	Kommunal ordning
Sprøjtemidler		Sprøjtes ud på arealerne	
Spildolie		Service af maskiner foretages på et værksted, der bortskaffer affald.	
Olie/tre			
Akkumulatører			
Dæk			
Jern/metal		Ved bygning 6	Procedehandler
Andet			
Evt. bemærkning:			

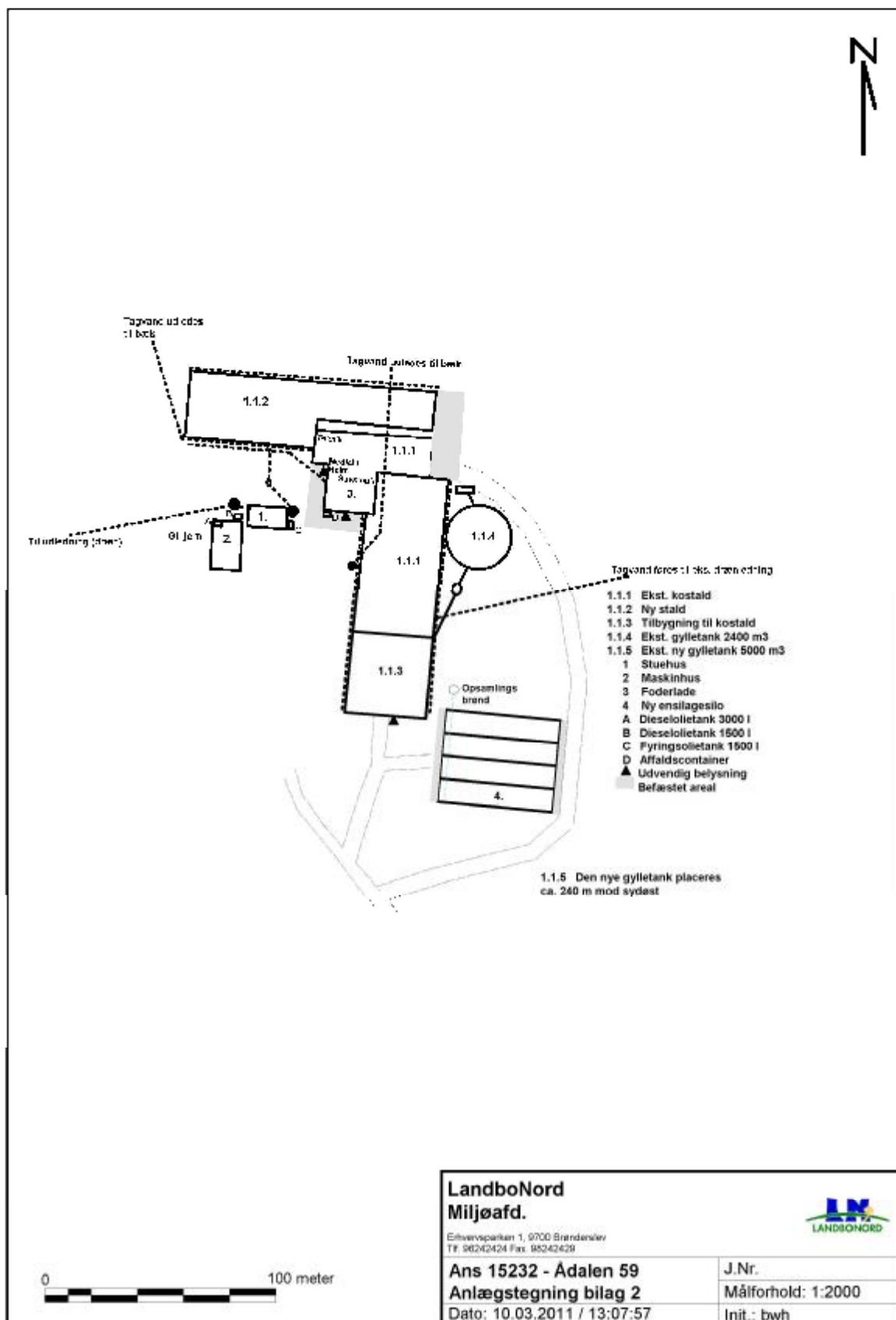
Støjklider

Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Mælkeanlæg	2 gange daglig	Vakuumpumper er lukket inde i et skab	
Foderanlæg - snegl til malkokarnose	forbindelse med malkning	Kører inde i bygningen	
Kompressor	forbindelse med malkning	Kører inde i bygningen	
Gyllepumper	2 timer pr. uge		
Dgl. Brug af traktor	2 timer dgl.		
Transport af levende dyr	Jævnrt fordelt over hele året.		
Kornvalse (kvæg)	Benyttes ikke efter uvidelse		
Fuldfærbånd (kvæg)	1 time dgl.		

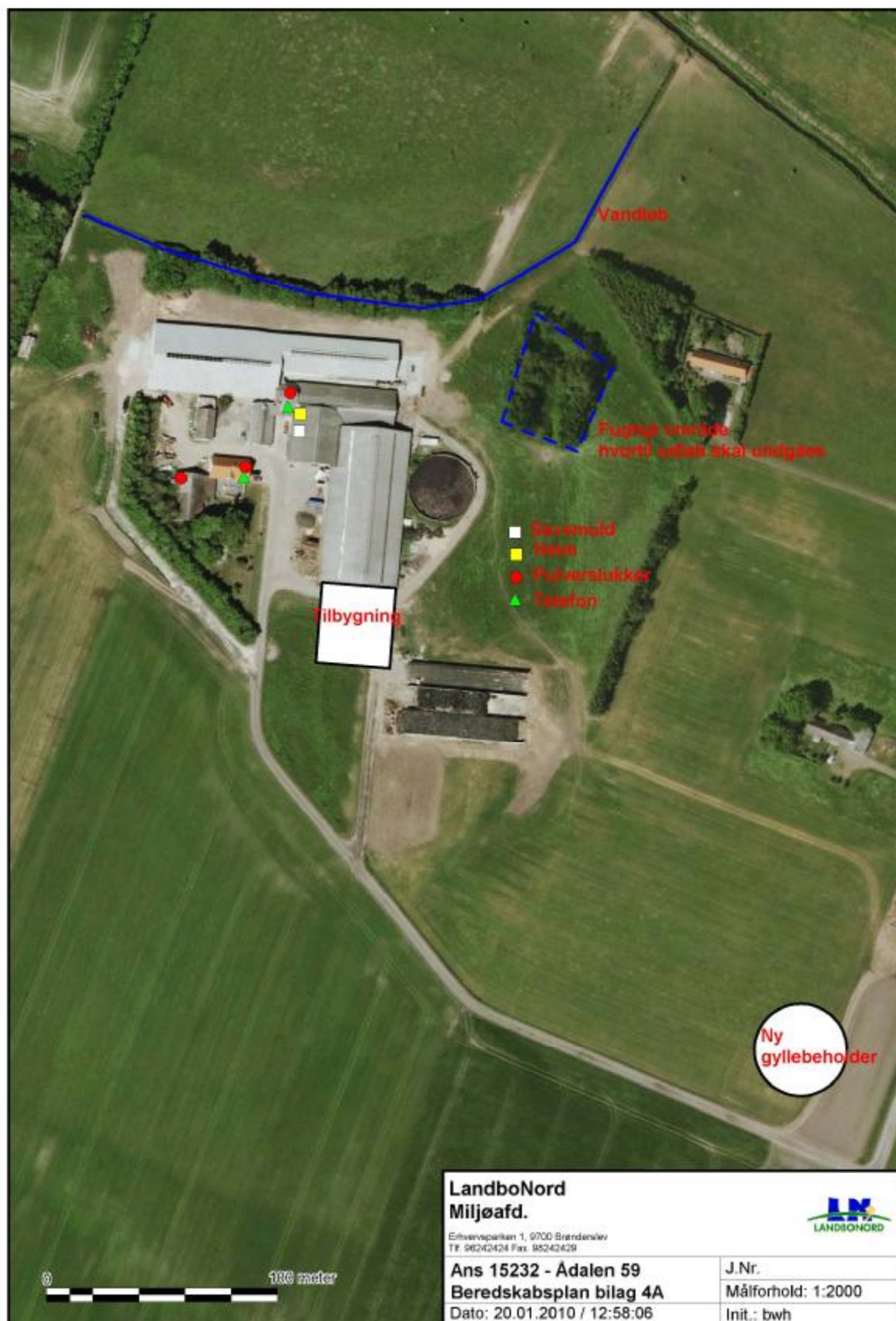
Risici

Type af driftsforstyrrelse	Forebyggende foranstaltning	Håndtering ved uheld
Gylleudslip	Opsyn i forbindelse med gyllepumning	Se beredskabsplan
Stemsigt	Nødgenerator	
Olieudslip		Se beredskabsplan
Kemikalieudslip		Se beredskabsplan

Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 3. Oversigtskort fra beredskabsplanen

Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Naturudtalelse vedr. ansøgning om udvidelse (tillæg til § 12) Ådalen 59

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning¹². Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven¹³. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt¹⁴. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne¹⁵.

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg¹⁶.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 2.227 kg N/år i nudrift og 2.989 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 762 kg N. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Der er registreret 3 andre ejendomme med dyrehold større end 75 DE indenfor 1000 meter af udvidelsen. Kommunen vurderer, at der er en kumulativ effekt med hensyn til ammoniakbelastning i forhold til naturpunkterne 1, 2 og 4.

Natura 2000

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (EF-habitatområde H7), der ligger omkring 10,0 km nord-vest for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Rubjerg Knude og Lønstrup Klint, der ligger omkring 6,5 km vest for udbringningsarealerne.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)

¹² Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹³ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁴ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

¹⁵ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁶ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II og IV i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag II og IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for vandflagermus *Myotis daubentonii*, odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Kommunen vurderer, at udvidelsen af bedriften har en neutral effekt for de nævnte bilag II og IV arter.

Arter beskyttede efter Rødliste, Gulliste, Bern- og Bonn-konventionen

Danmark har et internationalt ansvar for at værne om arter beskyttet ifølge den danske Rød- og Gulliste. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Arter opført på Bonn-konventionens liste I og Bern-konventionens liste II og III har Danmark ligeledes et internationalt ansvar for at beskytte. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af Rød- og gullisten samt Bonn- og Bern-konventionen i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af nævnte lister kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Kommunen vurderer, at udvidelse af bedriften har en neutral effekt for de nævnte liste arter.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven og husdyrgodkendelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m².

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af udvalgte § 3 naturtyper¹⁷. Disse områder er beskyttet mod en merbelastning af kvælstof på 0,3 - 0,7 kg N/ha per år afhængigt af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor 1000 meter af ansøgte projekt.

I Hjørring Kommune er arealer beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3 tildelt en målsætning efter, hvor værdifulde de er for at kunne opretholde en rig og varieret natur med mulighed for spredning af dyr og planter i Kommunen.

Målsætningssystemet bygger dels på et strukturindeks dels et botanisk indeks. Strukturindekset indeholder en vægtning af parametre som vegetationsstruktur, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Det botaniske artsindeks bygger på en vægtning af den enkelte arts score samt områdets artssammensætning og diversitet. Arterne inddeles i typiske arter, positive og særligt positive arter samt problem arter.

Herudover indgår en række planforhold i et areals målsætning. Det gælder områdets:

- Værdi som regionalt og lokalt naturområde
- Værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr

¹⁷ Jf. Husdyrgodkendelseslovens § 7

- Værdi som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, der er beskyttede efter habitatdirektivet
- Værdi som økologisk forbindelse
- Værdi som kulturmiljø

Et overdrev beliggende 1400 m NV for ejendommen er udpeget efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I nærheden af ejendommen findes yderligere flere overdrev, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrev er den mest følsomme naturtype for ammoniakbelastning indenfor bedriftens nærområde (Fig. I).

Naturpunkt 1:

Et overdrev beliggende 610 m SØ for ejendommen på ca. 0,05 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. På arealet er der ved en tidligere besigtigelse den 6. september 2004 registreret to positive arter, nemlig knold-ranunkel og vellugtende gulaks, ligesom der er registreret almindelig hvene, høst-borst, lancet-vejbred og en række mere almindelige overdrevs-arter så som almindelig hundegræs, almindelig hønsetarm, almindelig kamgræs, rød svingel m.fl. Arealet vurderes at være moderat følsomt over for afsætning af ammoniak ud fra det registrerede plantesamfund med enkelte bedre arter og ingen helt gode meget følsomme arter.

Arealet ligger ikke i område udpeget til værdifuldt naturområde/økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009. På baggrund af naturtilstand og planstatus vurderes overdrevet at have en middel målsætning og være moderat følsom over for afsætning af ammoniak. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 12,5 – 17,5. Da målsætningen for området er middel er tålegrænsen efter kommunens skøn 15,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,8 kg N/ha per år. Middeltålegrænsen for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at der ikke skal stilles skærpede krav til ammoniakbelastningen på arealet, da det ikke er registreret som en ammoniakfølsom naturtype og/eller levested for fredede, rødlistede og/eller beskyttede planter og dyr omfattet af bilag IV. På denne baggrund vurderes det, at merbelastningen i naturpunkt 1 ikke må være højere end 2,2 kg N/ha per år, hvis overdrevets tilstand ikke skal ændres og opretholdes som levested for de nævnte arter.

Da der ikke er fundet internationalt beskyttede arter på arealet, vurderes det, at der ikke kan stilles krav til den samlede belastning af arealet.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager. Totalbelastningen fra de omkringliggende udbringningsarealer er beregnet til 0,2 kg N/ha per år (se beregning under afsnittet 'Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer'). Således belastes området samlet (fra stald, lager og udbringningsarealer) med 0,3 kg N/ha per år (Tabel I), hvilket Kommunen vurderer som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af overdrevets tilstand.

Naturpunkt 2:

En række ferske enge og en mose/rigkær er beliggende i ådalen nord for ejendommen. Flere arealer er besigtiget i forbindelse med en tidligere VVM-vurdering. En natureng 210 m NV for ejendommen på ca. 0,7 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3 er således besigtiget den 6. september 2004. På naturengen er der registreret krybhvene, knæbøjet rævehale, agertidse, mose-bunke, almindelig kvik, lodden dueurt, rørgræs, lav ranunkel, kruset skræppe, butbladet skræppe, stor nælde og gåsepotential.

Ingen af de registrerede arter indikerer at arealet har en lang dyrkningsfri kontinuitet eller en særlig høj følsomhed overfor kvælstof. Arealet vurderes derfor at være svagt følsomt over for afsætning af kvælstof.

Arealet ligger i område udpeget til våd økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009. På baggrund af naturtilstand og planstatus vurderes naturengen at have en høj målsætning og være svagt følsom over for afsætning af ammoniak. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 15 – 17,5 kg N/ha per år. Da naturengen er svagt følsomt, vurderes

tålegrænsen efter kommunens skøn at være 17,5 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,8 kg N/ha per år. Den nedre tålegrænse for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at der ikke skal stilles skærpede krav til ammoniakbelastningen på arealet, da det ikke er registreret som en ammoniakfølsom naturtype og/eller levested for fredede, rødlistede og/eller beskyttede planter og dyr omfattet af bilag IV. På denne baggrund vurderes det, at merbelastningen i naturpunkt 2 ikke må være højere end 4,7 kg N/ha per år, hvis den ferske engs tilstand ikke skal ændres og opretholdes som levested for de nævnte arter.

Da der ikke er fundet internationalt beskyttede arter på arealet, vurderes det, at der ikke kan stilles krav til den samlede belastning af arealet.

Ved udvidelsen tilføres 0,2 kg N/ha per år fra stald og lager. Totalbelastningen fra de omkringliggende udbringningsarealer er beregnet til 0,3 kg N/ha per år (se beregning under afsnittet 'Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer'). Således belastes området samlet (fra stald, lager og udbringningsarealer) med 0,5 kg N/ha per år (Tabel I), hvilket Kommunen vurderer som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af overdrevets tilstand.

Naturpunkt 3:

Et overdrev beliggende 1060 m NØ for ejendommen med et samlet areal på ca. 0,8 ha, og dermed omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Arealet er vurderet på luftfoto, og da arealet ikke er specielt kuperet, samt ikke har nogen form for opvækst eller anden tydelig struktur, vurderes det, at arealet sandsynligvis har været gødsket. Arealet vurderes derfor at være moderat følsomt.

Arealet ligger ikke i område udpeget til værdifuldt naturområde/økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009. På baggrund af forventet naturtilstand og planstatus vurderes overdrevet at have en middel målsætning og være moderat følsom over for afsætning af ammoniak. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 12,5 – 17,5. Da målsætningen for området er middel er tålegrænsen efter kommunens skøn 15,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 13,1 kg N/ha per år. Middeltålegrænsen for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at der ikke skal stilles skærpede krav til ammoniakbelastningen på arealet, da det ikke er registreret som en ammoniakfølsom naturtype og/eller levested for fredede, rødlistede og/eller beskyttede planter og dyr omfattet af bilag IV. På denne baggrund vurderes det, at merbelastningen i naturpunkt 3 ikke må være højere end 1,9 kg N/ha per år, hvis overdrevets tilstand ikke skal ændres.

Da der ikke er fundet internationalt beskyttede arter på arealet, vurderes det, at der ikke kan stilles krav til den samlede belastning af arealet.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket Kommunen vurderer som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af overdrevets tilstand.

Naturpunkt 4:

En fersk eng (mose/rigkær) og vandhul er beliggende 530 m SV for ejendommen. En natureng og sø med et samlet areal på ca. 0,2 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3.

Arealet ligger ikke i område udpeget til særligt værdifuldt naturområde/økologisk forbindelse, men ligger dog på kanten af en våd økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009 og har derfor en stor værdi i områdets naturnetværk. Lokaliteten vurderes på baggrund af forventet naturtilstand og planstatus at have en middel målsætning og være moderat følsomt over for afsætning af ammoniak. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 17,5 – 22,5. Da målsætningen for området er middel er tålegrænsen efter kommunens skøn 20,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,8 kg N/ha per år. Den nedre tålegrænse for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at der ikke skal stilles skærpede krav til ammoniakbelastningen på arealet, da det ikke er registreret, som en ammoniakfølsom naturtype og/eller levested for fredede, rødlistede og/eller beskyttede planter og dyr omfattet af bilag IV. På denne baggrund vurderes det, at merbelastningen i naturpunkt 4 ikke må være højere end 7,2 kg N/ha per år, hvis den ferske engs tilstand ikke skal ændres og opretholdes som levested for de nævnte arter.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager. Således belastes området samlet (fra stald, lager og udbringningsarealer) med 0,1 kg N/ha per år (Tabel I), hvilket Kommunen vurderer som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af naturengens og vandhullets tilstand.

Naturpunkt 5:

Et overdrev over 2,5 ha og dermed et § 7 areal. Arealet er ikke besigtiget pga., at vejret ikke har tilladt en besigtigelse. Arealet er vurderet på luftfoto, og da arealet ikke er specielt kuperet, samt ikke har nogen form for opvækst eller anden tydelig struktur, vurderes det, at arealet sandsynligvis har været gødsket. Arealet vurderes derfor at være moderat følsomt.

Arealet ligger ikke i område udpeget til særligt værdifuldt naturområde/økologisk forbindelse, men ligger dog på kanten af en våd økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009, og har derfor nogen værdi i områdets naturnetværk.

Lokaliteten vurderes på baggrund af naturtilstand og planstatus at have en middel målsætning og være moderat følsomt over for afsætning af ammoniak (luftfototolkning der bygger på struktur (ensartet), tilgroningsgrad af buske og træer (svag) og topografi (dårlig)). Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 12,5 – 17,5. Da målsætningen for området er middel er tålegrænsen efter kommunens skøn 15,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,8 kg N/ha per år. Middeltålegrænsen for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at der skal stilles krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da det er omfattet af § 7¹⁸. På denne baggrund vurderes det, at merbelastningen i naturpunkt 5 ikke må være højere end 0,7 kg N/ha per år, da der ikke er en kumulativ effekt fra andre ejendomme.

Ved udvidelsen tilføres 0,0 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 0,7 kg N/ha per år for § 7 området.

Kommunen vurderer samlet, at merbelastningen fra bedriften har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1-5) (Tabel I).

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Flere udbringningsarealerne støder op til § 3 beskyttet naturarealer (fersk eng, mose og vandhul) (Fig I). Det skal bemærkes, at udbringning af flydende og fast husdyrgødning på sort jord og græsmarker per 1. januar 2011, skal ske ved nedfældning¹⁹.

Det vurderes at ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning i forbindelse med den ansøgte udvidelse generelt ikke belaster naturområder, da udbringningsarealerne ikke ligger i nærheden af kvælstoffølsom natur.

Kommunen har dog foretaget en beregning af kvælstofbelastningen fra udbringningsarealerne, der støder op til naturpunkterne 1 og 2. Beregningerne bygger på følgende:

---

¹⁸ Jf. beskyttelsesniveau for ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat, Bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug

¹⁹ Jf. §§ 24 og 38 i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2007 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Det samlede udbringningsareal er 276,81 ha, som i alt modtager 54.840 kg N/år i form af dybstrøelse (3058 kg N/år), græsning (26338 kg N/år) og kvæggylle (25444 kg N/år). Tabet af ammoniak fra kvæggylle er 8,5 % (normtal), fra dybstrøelse 4,2 % (normtal) og fra græsning 7,0 % (normtal). Det forudsættes at al dybstrøelse nedmuldes. Den samlede ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne er dermed:

Tab kvæggylle:	$25444 \text{ kg N} \cdot 8,5 \% = 2163,7 \text{ kg N}$
Tab dybstrøelse:	$3058 \text{ kg N} \cdot 4,2 \% = 128,4 \text{ kg N}$
Tab afgræsning:	$26338 \text{ kg N} \cdot 7,0 \% = 1.844 \text{ kg N}$
Tab i alt:	$(4.661 \text{ kg N} + 128 \text{ kg N} + 1.844 \text{ kg N}) / 276,8 \text{ ha} = \underline{14,9 \text{ kg N/ha per år}}$

Dette tab benyttes i en fladekildeberegning, hvor der korrigeres for afstand, sidelængde, vindretning, vindhyppighed samt ruhed for opland og naturpunkt. Den beregnede belastning fra udbringningsarealer i naturpunkterne 1 og 2 ses i Tabel I. Se vurdering af den samlede kvælstofbelastning fra stald, lager og udbringningsarealer under de enkelte naturpunkter. Øvrige naturarealer vurderes ikke at blive yderligere belastet i forbindelse med den ansøgte udvidelse.

Kulturenge må kun anvendes som udbringningsarealer, hvis de er anvendt som dette inden 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med den påtænkte udvidelse.

Stærkt skrånende arealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen²⁰ må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skråner mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Ifølge naturbeskyttelsesloven²¹ må landbrugsaktiviteter ikke medføre en ændring af nærliggende naturområders tilstand. Tilstrømning af næringsstoffer fra tilstødende, skrånende udbringningsarealer vil i nogle situationer kunne medføre en sådan tilstandsændring.

Kommunen har konstateret, at ingen af udbringningsarealerne i ansøgningen skråner mere end 6° ned mod vandløb og naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det er derfor Kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille krav - ud over allerede eksisterende lovgivning.

Forhold i forbindelse til Kommuneplanen

Ejendommen har arealer indenfor områder udpeget som særlig værdifuldt naturområde/værdifuldt naturområde/økologiske forbindelser efter Kommuneplan 2009. Det drejer sig om et mindre udbringningsareal på kanten af beskyttet mose og sø øst for Harken, samt arealer beliggende i en våd økologisk forbindelse ned til Rakkeby Å.

I områder udpeget som særlig værdifuldt naturområde, skal kommunen sikre, at der ikke sker arealanvendelsen eller ændringer af tilstanden, der begrænser natur- og landskabsværdier. I de særligt værdifulde naturområder skal beskyttelsen af eksisterende natur fremmes, og der skal skabes sammenhæng mellem de enkelte naturområder, jf. retningslinje 2.3.3 i kommuneplan 2009.

²⁰ Jf. § 26 stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2007 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

²¹ Jf. § 3 i Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. august 2009 om naturbeskyttelse

I områder udpeget som værdifuldt naturområde må arealanvendelsen ikke forringe muligheden for at opfylde naturkvaliteten for områdets naturtyper, der er fastlagt efter principperne i kommunens naturplanlægningssystem, jf. retningslinje 2.3.4 i kommuneplan 2009.

I økologiske forbindelser skal levesteder for planter og dyr sikres og det skal sikres at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinje 2.3.7 i Kommuneplan 2009.

Merbelastningen i forbindelse med etablering af bedriften vurderes ikke at forringe funktionen af den økologiske forbindelse.

Fredninger

Der ligger ingen fredede område med ammoniakfølsom natur i nærheden af eller på selve ejendommen. Kommunen vurderer, at ammoniakfordampning derfor er eneste potentielle påvirkning fra udvidelsen.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i fredede områder vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

A-målsatte søer

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen. Nærmeste A-målsatte sø er Vandplasken, der ligger ved Kærsgård Strand, som ligger mere end 10 km fra ejendommen.

1) Vandplasken består af tidvist oversvømmede lavninger eller områder med konstant vanddække, der har status af næringsfattig sø. Området er levested for flere bilag IV-arter bl.a. spidssnudet frø, strandtudse samt markfirben, og har en overordentlig artsrig vegetation med mange karakteristiske, sjældne eller meget sjældne arter bl.a. Dværgulvefod, Mygblomst, Liden Padderokke og Pukkellæbe. Flere af disse arter har kun få voksesteder i Danmark i øvrigt.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte områder. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Kommunen vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i den A-målsatte sø negativt.

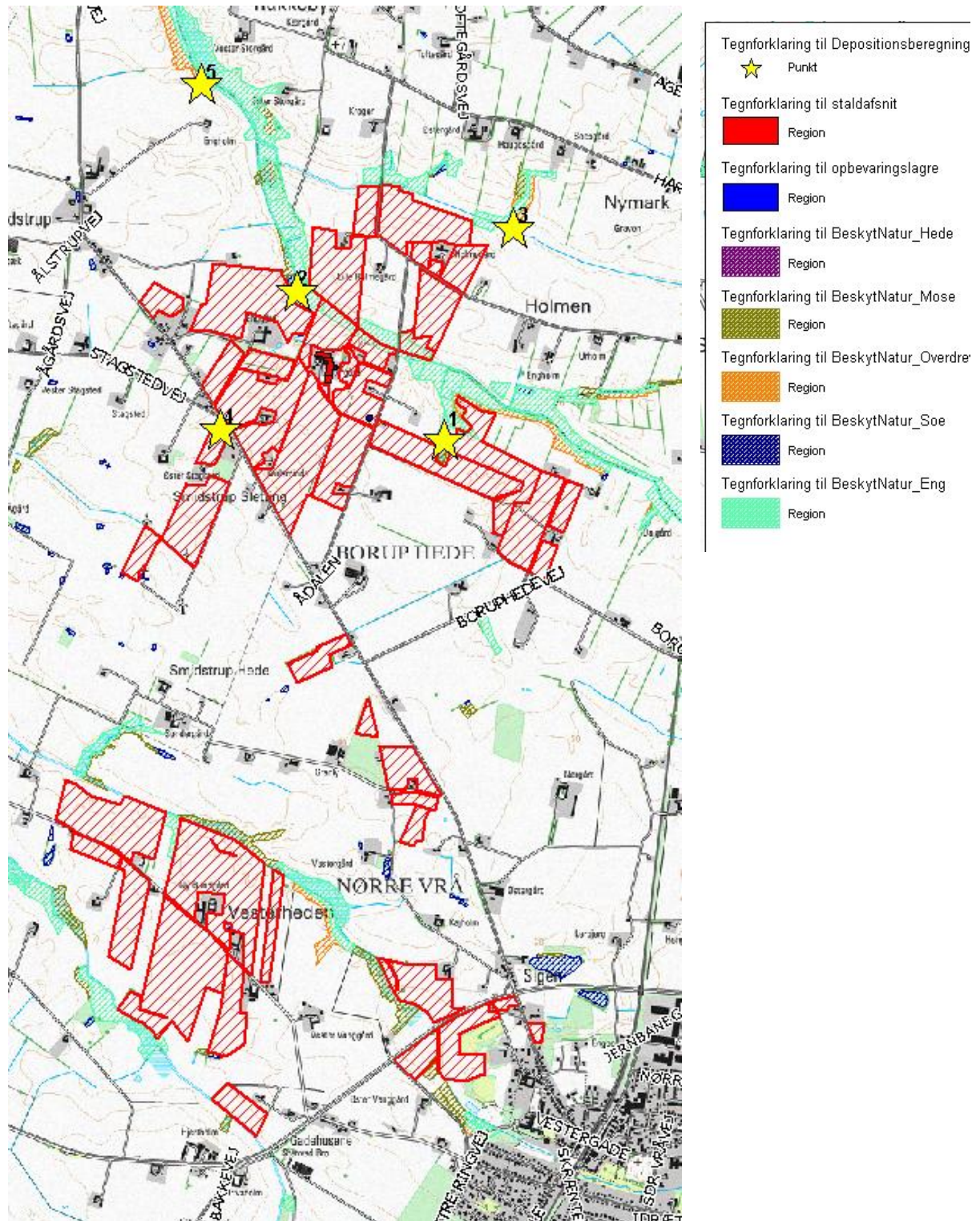
Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, tidligere besigtigelser af arealer, beregning af ammoniakbelastning med de bedst tilgængelige modeller fra DMU samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Table I. Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde- og lageranlæg.

Naturpunkt	1	2	3	4	5
<i>Naturtype</i>	Overdrev	Natureng	Overdrev	Natureng/ vandhul	Overdrev
<i>Målsætning</i>	Middel	Høj	Middel	Middel	Middel
<i>Målsætningsmetode*</i>	A	A	C	C	C
<i>Tålegrænse (kg N/ha per år)</i>	15,0	17,5	15,0	20,0	15,0
<i>Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)</i>	12,8	12,8	13,1	12,8	12,8
<i>Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)</i>	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0
<i>Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)</i>	2,2	4,7	1,9	7,2	0,7
<i>Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)</i>	0,3	1,2	0,2	0,3	0,0
<i>Totalbelastning fra udbringningsarealer (kg N/ha per år)</i>	0,2	0,3	0,0	0,0	0,0
<i>Totalbelastning fra stald, lager og udbringnings- arealer (kg N/ha per år)</i>	0,5	1,5	0,2	0,3	0,0
<i>Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)</i>	13,3	14,3	13,3	13,1	12,8
<i>Afstand fra staldanlæg til naturpunkt (m)</i>	610 - 680	200 - 320	1060-1120	550 - 580	1430 -1530
<i>Afstand fra lageranlæg til naturpunkt (m)</i>	360 - 680	210 - 560	1050-1130	620 - 700	1450 -1800
<i>Omfattet af lov</i>	Natur- beskyttel- sesloven	Natur- beskyttel- sesloven	Natur- beskyttel- sesloven	Natur- beskyttel- sesloven	Husdyr- loven
<i>Besigtigede (dato)</i>	06-09-2004	06-09-2004			
<i>Planstatus</i>		Økologisk forbindelse			

* Målsætningen er beregnet ud fra metode A) sommerbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) B) vinterbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, tidligere besigtigelser, planstatus)

Figur I. Ejendommens (rød firkant) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-5 (gul stjerne).